

# Adelmod.

Berättelse från 1400 talet af P. E. Ervass.

1.

## Bertrand du Guesclin.

I sitt krigstält satt Edvard III:son, den så kallade Svarta Prinsen, framför ett bord, öfversäladt med bref och dokumenter.

Hans panna var lutad mot handen, och den frånvarande blicken utvisade nogsamt att mannen var förfänt i djupa tankar.

En fackla kastade sitt matta sken öfver det rymliga tältet och lämnade de anspråkslösa möblerna till en del i en mystisk skugga.

Emellertid hade den för öfrigt värlige prinsens läppar börjat röra sig till följande monolog:

— "O, Frankrike, du sköna land! ätt ega dig...  
.. Hvarför sker så sällan rättvisa här på jorden?  
..... Edvard III vore rättmätig innehafvare till



2.  
Frankrikes Thron... Men... man kan ej neka till,  
att icke Carl den-femte ju är vis, och med sin  
store fätlherre, Bertrand du Guesclin, blir  
<sup>han</sup> ~~det~~ nog ~~svårt~~ ~~förr~~ oss slutligen oss öfvermåk-  
tig."

Plötsligt ihopdrags prinsens ögonbryn, hans  
kinder bleknade, och han utropade:

— Skola då aldrig dessa lidanden Faga slut!  
... skilde Gud, hvad det riffer i bröstet!...  
Ah, nu är det öfver... Tio till 15 sekun-  
der i stöten... Det blir min Död.

I detta ögonblick drags tättförhänget åt si-  
dan och en krigare visade sig i öppningen. Han  
hade tydligen ett ärende och blef stående i af-  
vaktan på att prinsen skulle bemärka ho-  
nom.

Då emellertid detta icke tyktes blifva fallet,  
vågade krigaren framstamma:

— Ers kunglig Höghet, en man önskade tala  
med Er.

Men prinsen hörde ej.

— Ers kunglig Höghet —, sade då krigaren, i  
det han trädde några steg närmare, — Ers  
kunglig Höghet, en fånge önskade ett sam-  
tal med Eders kunglig Höghet.



3.  
Vid ljudet af en röst spratt prinsen till. Och då han hörde stegen, vände han sig om och frågade:

— Ah, hvad önskar du?

Krigaren upprepade sin anhöllan.

— Hvad! — utropade Svarteprinsen, — sade du: en blans fångare?

— Ja, Ers kunglig Höghet.

— God! Hvem måtte det vara? Sade han sitt namn?

— Han sade sig heta Bertrand.

— Bertrand! Fäthorrens namn! För in honom!

Befallningen åtgjordes.

En stund därefter inkom krigare ledande en liten, ~~sv~~ vanskaphig och ytterst ful man vid armen.

— Lämna mig ensam med denne herre, — sade Svarteprinsen åt krigaren.

Denne gick.

— Hvem är ni, min gode man? — frågade prinsen, vändande sig till ruckelryggen?

— Jag vet att jag med fullt förtroende kan säga eders kunglig höghet mitt namn, — svarade främlingen.

— Ja väst, min herre, — sade prinsen något



4.  
höfdraget.

— chitt namn är Bertrand du Guesclin.  
Prinsen stod målös af förvåning.

— Hvad! — utropade han slutligen, — ni  
är den store Bertrand du Guesclin!

— Den store, om Ers kunglig Höghet så  
behagar kalla mig, — svarade denne lugnade.

— Huru kommer det sig till —, frågade Prin-  
sen alljämt förvånad, — att ni befinner er här  
som fånge?

— Saken är lätt förklarad. Edra män haf-  
va fångat mig.

— På hvad sätt då?

— Den ärlig strid.

Ett hjälöje krusade prinsens läppar.

— Jag vet, jag vet, — sade han, — mina  
män äro ej lätta att emolsta.

— Jag vill ej förneka dem deras tapperhet, men  
vid detta fall voro de 20 mot fem. Efter en  
half timmes strid voro alla mina kämpar fall-  
na.

— Ni gaf er?

— Hållre än att bli dödd.

— Vi älskar ert lif?

— Hvad gör Ers kunglig Höghet då?



5.  
En suck undslapp Kvarta Prinsen.

— Jag säger ännu en gång, ert höghet, att jag älskar mitt lif, emedan det är min glöcka inför Gud och emedan jag älskar mitt fosterland.

— Ni är en stor och ädel man, Bertrand de Guesclin! Se här min hand!

Bertrand fattade den erbjudna handen.

— Ingen falsk blygsel —, sade han, — skall återhålla mig från att trycka ert kunglig Höghets hand. Ty ni är en sann fosterlandsvän och en ädel man, på samma gång ni är afstigare till Englands krona.

— Lätt er —, sade prinsen därpå.

Han tog en stol och Bertrand likaså.

En stunds tystnad följde.

Slötslutt utropade prinsen:

— Ja, Bertrand, ni är fri.

Denne satt orörlig.

— ert kunglig Höghets ädelmod rör mig. Men jag går icke.

— Ni går icke!

— Nej!

— Ehuru jag erbjuder er friheten?



B.  
— Erns kungl. Höghet erbjuder mig friheten.  
och just därför.

— Ah, jag förstår er, Bertrand, ni är stolt.

— Nej, jag högsaktar min heder.

Prinsen beundrade.

Bertrand bröt tystnaden.

— Ers kungl. Höghet förstår; jag vill bli  
behandlad blott och bart som en krigsfånge.

— Men ni önskar nog friheten?

— Javisst, men genom köp.

— Genom köp?

— Ja, just. Förstå mig rätt, ers kungl. Höghet.  
En man med rykte blir tillfångatagen. Han lössläp-  
pes emellertid af sin motståndare utan vidare.  
Men då bortkoös han genast från sin höga plats,  
ty han är i konplot med fienden. Förstår ni  
mig, ers kungl. Höghet?

— Tid fullo, ~~Bertrand~~ min fiende.

— Men —, förstår Bertrand, — om <sup>hans</sup> ~~jag~~ däremot  
köpes af sina vänner, ser man där endast  
hans fiendes ädelmod att återskänka frihe-  
ten åt sin farligaste motståndare.

— Nu förstår jag er fullkomligt, min vän,  
min bästa vän, utropade prinsen och sprang till



Bertrand samt omfamnade honom.

Efter en hjärtlig omfamning å bådas sida så-  
de prinsen:

— Nu, Bertrand, får ni bestämma löse-  
summan för er själfr.

— Jag har redan sagt er att ni är ädelmor-  
dig, min prins. Nu beundrar jag er. Jag säger 100,000  
guldstycken.

— 100,000 guldstycken! Det är en stor sum-  
ma. Jag begär mindre.

— Men jag värderar mig till 100,000 guldstyk-  
ken.

— Oh, Bertrand, alla veta, hvad ni är vär-  
da. Jag begär 60,000 guldstycken.

— Och jag samtycker.

— Till 60,000 således?

— Ja, till 60,000.

Köpet var avslutadt

Efter två dagar var Bertrand fri.  
Prinsen hade erhållit 60,000 guldstyk-  
ken.

Alla beundrade Prats Prinsens ädel-  
mod.

Men till stor sorg dog denne store

8.  
sinnade furste kort därpå.

---

L.  
Sir Edward Collington.